

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂSCĂ ȘCOLARĂ LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

In jurul proiectului de reorganizare a învățământului teologic.

— Apărarea școlii noastre teologice —

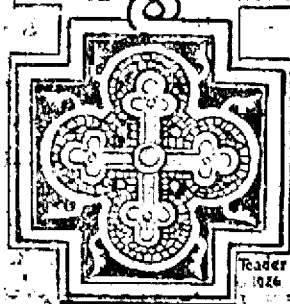
III.

Acum după ce am văzut că „seminarul de vocațiune” nu este alcătuit după principiile pedagogice și nici corespunzător nevoilor actuale bisericest, rămânând o simplă alcătuire imaginară, ce s'ar putea avea aplicarea în alte locuri și alte vremi, totuș să vedem nu s'ar putea ore introduce unele schimbări și astfel să-l facă acceptabil pentru a înlocui — dacă ținem morțș ca să avem și un astfel de tip — numai anumite institut unil teologice, rămânând ca ideia unui tip unitar să se realizeze mai târziu.

„Seminarul de vocațiune” ar putea fi acceptat ca tip de învățământ teologic cu caracter provizoriu, — având menirea să facă tranziția de la seminarul cu 8 și 4 clase la institutul teologic ardelean, — dacă i-s'ar reduce programa de învățământ, dându se mai multă atenție educației religioase, care totdeauna a fost neglijată și e neglijată și astăzi, deși e singura ce ne-ar salva.

Asfel organizat, „seminarul de vocațiune” cu un curs de 6 ani, începând cu absolvenții a patru clase secundare — adică de acolo de unde începe astăzi seminarul cu 4 clase — ar fi o dezvoltare naturală a seminarilor existente (adică cele 4 clase). Tranziția de la un seminar cu 4 sau chiar cu 8 clase la un semiminar de vocațiune ar fi foarte naturală. În nici un caz „seminarul de vocațiune” nu poate înlocui un Institut teologic ca cel din Arad de exemplu, deoarece-l este inferior, iar din punct de vedere practic o imposibilitate.

Dacă însă, autorii proiectului pentru reorganizarea învățământului teologic doresc chiar de pe acum să introducă un tip unic de învățământ teologic care să fie puntea de tranziție către învățământul teologic superior, atunci mult mai fericită ar fi alegerea unui atare tip în forma Institutelor teologice existente cu durata studiului de 3 ani, având la bază cursul liceal complet sau o școală secundară similară. Recrutarea elevilor se va face deci la o vârstă mai matură, 18—21 ani, iar studiul de specializare în cursul celor 3 ani s'ar face mai profund: elevii, având o bază solidă de cultură generală, vor fi capabili a pricepe chestiunile religioase metafizice cu cea mai multă ușurință.

Tipul de învățământ al Institutului teologic, fie mi îngăduiți să vă dau ca exemplu însăși *Aradul*, va fi și din punct de vedere material mult mai ușor de întreținut și chiar în localități ca *Constanța*, unde nu există un loc propriu, s'ar putea găsi cu mai multă ușurință o clădire care să adăpostească 100 de elevi în loc de 300 sau mai mulți. Corpul profesoral va fi totuși mult mai restrâns, reducându-se la 5 profesori pentru materiile religioase, unul pentru filosofie, un maestru de canto și un spiritual.

Trecerea de la o astfel de instituție (Institutul teologic) la forma superioară a învățământului teologic, adică la *Academii*, se va face în mod natural și pe nesimțite, în măsura posibilităților și a necesităților fiecărei eparhii. Astfel până la realizarea prevederilor art. 11 și 19 din proiect, ca fiecare eparhie să aibă câte o academie teologică, tipul Institutelor teologice vor fi capabile să preîntâmpine cu prisosință nevoile actuale ale Bisericii: marea lipsă de preoți rurali, cum și lipsurile de care suferă învățământul nostru teologic predat *copiilor* din seminarii.

În sfârșit, un institut teologic intrunește și condițiile de a putea fi acceptat ca tip unic în întreaga *România Mare*, fiind un tip ce se practică astăzi cu rezultate foarte satisfăcătoare tocmai în acele părți unde Biserica ortodoxă română este atacată mai cu furie, iar față de seminarul cu 8 sau 4 clase este mult superior. Natural, programa actuală a Institutelor teologice poate fi îmbunătățită pe baza experienței trecutului și în dorința de a corespunde timpului de față, *fără ca rangul instituției să fie doborât*.

Nu văd nici-o rațiune suficientă în baza căreia s'ar da cu piciorul unor instituții cu o datină de secole, cari au servit Biserica cu atât succes în vremuri de asuprire, cum au fost Institutele teologice ardelenice, iar în locul lor să se încerce clădirea unor instituții create de parte de masă rurală. Pentru ce să nu recunoaștem și puținul bun ce avem?

Ca ultim câvânt îmi exprim nădejdea că membrii sf. Sinod vor vedea scăderea pedagogică și imposibilitățile practice ce cuprind noul proiect; iar în grăjile lor pentru ridicarea învățământului nostru teologic, vor ține seama și de părerile acelor cari, predând acest învățământ, cunosc direct relele de care suferă.

Și ca să fim compleți, proiectul ce am discutat trebuie privit și prin prizna dreptului de autonomie al eparhiilor. Aceasta o va trata profesor Dr. N. Popovici în numărul viitor.

Dr. Vintilă Popescu, prof. de filosofie Arad.

Un nou volum de predici.

Preașfințitul nostru Episcop *Dr. Grigorie Gh. Comșa*, cu toate grijile mari ale cărmuirii unei estinse și puternice Eparhii, cum este a *Aradului*, a scos de sub tipar un nou volum de predici sub titlul: *„Dela leagăn până la moarte”* (la sf. botez, sf. mărturisire, sf. împărtășire, sf. maslu. la cununii, sf. sfințiri de biserică, la instalare în parohie, și la înmormântări).

Aceste predici corespund unei trebuinți adânc simțite.

Știm cu toții, că mulți creștini nesocotesc sf. taine — din neștiință, penitru că ș'a neglijat predica la aceste prilejuri.

Astfel se explică în parte și indiferențismul religios.

Creștinul trebuie să cunoască bine ființa și folosul sf. taine, precum și darurile dumnezeiești, ce se revarsă asupra creștinului prin împărtășirea cu sf. taine.

Acestor necesități imperioase corespund predicile de față.

Este și un prilej potrivit pentru cimentarea legăturilor duhovnicești între preot și popor.

Predicile la sfințiri de biserică au fost rostite de Pr. Sf. Sa cu prilejul sfințirilor de biserică în Eparhia *Aradului*, în anii 1925 și 1926.

Noi cei ce am avut fericirea să însoțim pe Pr. Sf. Sa în calea apostoliei, totdeauna am simțit o deosebită bucurie și mângâiere, văzând puternica impresie, ce au făcut aceste înalțătoare predici asupra poporului.

Aceste magistrale predici combat cu argumente zdrobitoare viciele, cari slăbesc puterea de viață a poporului. Sunt cuvântări apologetice, pline de îndrumări și sfaturi cu exemple foarte aproape de viața poporului.

În predicile la înmormântări, în locul obișnuitelor jelanii, ne izbește tendința de a întări credințoșii în credință și faptele creștinești, cari formează adevărata viață a creștinului și adevăratul izvor de mângâiere și întărire în dureri și necazuri.

Aceste virtuți creștinești dau valoare și conținut vieții creștinului, iar nu lungimea zilelor.

În toate predicile, dela început până la sfârșit, ruzează viguros credința și dragostea creștinească, așa cum sângele circulează în organismul omului, spre a-i da viață.

Clăritatea și puterea cuvântului caracterizează aceste predici, cari te luminează, te înalță și te liniștesc, ca și atmosfera pioasă

pătă de primăvară, care te înviează și îți câștigă inima.

Nu putem să fim destul de recunoscători Pr. Sf. Sale pentru aceste prețioase predicii, cari vor fi o luminată călăuză în mâinile cu cerniilor preoți.

Uă în Pr. Sf. Sale sănătate, și viață îndelungă ca să se poată bucura de rodul ostănelor Sale.

Arad, 19 Februarie, 1927.

Protopop:
Mihail Păcălănu
consilier episcop

Sfințirea bisericii din Felnac.

Bravii noștri Felnaceni, în Duminică din 13 Februarie a. c., au avut o zi de mare bucurie. Preasf. Să Domnul Eois op Dr. G. G. Comșa dând urmare chemării poporului, le-a sfințit biserica care a fost radical renovată.

Comuna Felnac datează din cele mai vechi timpuri. Are 3126 locuitori, dintre cari românii 1802, sârbi 1240 șvabi și alți 24.

Poporul ține cu tărie la biserica sa strămoșească, cercetază regulat sf. biserică, se împărtășește cu sf. teine. Casătorii se fac de regulă cu binecuvântarea Bisericii. Are un edificiu școlar mare cu 2 săle de învățământ și două lucruri zidite în anul 1905 din jertfa materială a credincioșilor.

Biserica este zidită în 1804; Despărțirea ierarhică de sârbi s'a făcut în anul 1897, de când ei au biserică proprie; iar românii ortodocși cu ajutorul lui Dumnezeu au renovat radical biserica cu bani chivernisiți de 12 ani de când păstorește aceasta comună, vrednicul părinte Aurel Sebeșan, precum și din aruncul de 5 0.000 lei repartizat pe credincioși. Prefectura județului Timiș Torontal a contribuit cu 100.000 lei. Cu totul renovarea a costat 900.000 lei.

Cu mândrie constatăm, că acest harnic popor a jertfit cu dragoste pentru biserică, și în 1862 ortodocși români abia au 2000 jugăre pământ.

Sub înțeleapta conducere a părintelui Aurel Sebeșan s'a înființat în anul 1920, o casă culturală sub oblăduirea Bisericii, cu sală de lectură și bibliotecă. S'a înființat corul tinerimii plugarilor.

Sub conducerea laudabilă a învățătorului director, Iancu Barbolescu, corul s'a constituit în Reuniune de cântări „Dolida” care la toate praznicele cântă în sf. biserică.

Societatea „Sf. Gheorghe” muncește cu rezultate binefăcătoare. Tot așa și societatea „Altarul” a femeilor ortodoxe române, cari cu mâna lor harnică au împodobit sf. biserică cu toate podobeale,

acoperemăntele și îmbrăcămintea trebuincioasă sf. biserici.

Pr. Sf. Sa pleacă dela reședință Sămbătă în 12 Februarie a. c., cu trenul de 4 ore și jumătate după masă, având în suită pe consilierul refer. Mihail Păcălănu și pe protodiaconul Ioan Cioara. În cale se atașează și I. Pr. C. Să părintele arhimandit Policarp Morușca.

La gara din Felnac așteaptă o mulțime mare de popor în frunte cu protopopul tractual Sava Tr. Seulin, primpretorele Pincu din Periam, preotul local Aurel Sebeșan, notarul comunal Aurel Percu, preotul Sever Sebeșan din B.-Comloș preotul Victor Popovici din Silha și corul vocal în frunte cu inv. director Iancu Barbolescu.

Pr. Sf. e salutat de protopopul tractual și de primpretorele. Corul cântă: „M. Ili ani” iar Pr. Sf. Sa mulțumește în câte-va cuvinte pentru înproșanta și călduroasa primire, ce i-s'a făcut. Se formează apoi un impozant cortegiu cu 26 trasuri și 34 călăriți. Intreagă comună e pavozată cu drapel tricolor. Stradale măturate, casele văruite, ca în ziua de sf. Paști. Patru arcuri triumfale foarte frumos decorate.

Susind la casa preotului, curtea se umple de popor. Intreagă comună e în picioare Corul Reuniunii de cântări cântă cântări naționale, iar micuți școlari și școlărițe, toți cu drapel tricolor în mână, sub conducerea învățătorului director Iancu Barbolescu cântă cântări bisericesti.

Poporul ascultă cu capetele descoperite adânc impresionet de atmosfera sărbătorească și vesel și mulțumit de primirea grandioasă ce s'a făcut Pr. Sf. Sale.

Pr. Sf. Sa mulțumește încă odată poporului pentru frumoasa primire, mulțumește și Reuniunii de cântări.

Serviciul de seară în sf. biserică să începe imediat după orele 6 seara. Oficiul I. Pr. C. Să părintele arhimandit Policarp Morușca asistat protopopul tractual Sava Tr. Seulin, arhidiaconul Ioan Cioara și preoții: Aurel Sebeșan, Sever Sebeșan și Victor Popovici preot în Silha Biserica ticsită de popor. În cursul serviciului divin, I. Pr. C. Să rostiște o frumoasă și instructivă predică. Serviciul divin se termină la orele 9, după care, Preasf. Sa, preoțimea, primpretorele Pincu și alți intelectuali cu doamne și domnișoare sunt invitați la o cină gistoasă oferită de familia părintelui Sever Sebeșan. Înainte de cină sosește și părintele protopop al B.-Comloșului, Dr. Ștefan Cioșian cu D-na.

În cursul cinei, Reuniunea de cântări dă o serenadă cu lampioane în onoarea Pr. Sf. Sale.

A doua zi Duminică în 13 Februarie la orele 9, Preasf. Sa este condus în procesiune dela locuința părintelui Aurel Sebeșan, la sf. biserică de: I. Pr. C. Să părintele arhimandit Policarp Morușca, consilierul

ref. M. Păcățian, protopopii Dr. Șt. Ciorolan și S. Seculin, arhidiaconul Ioan Coara și preoții: Aurel Sebeșan, Victor Popovici și Sever Sebeșan.

Serviciul divin este oficiat de Pr. Sf. Sa asistat de susnumiții protopopi, arhidiacon și preoți într-o atmosferă înălțătoare de suflete în biserica ticsită de popor.

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul vocal din loc sub conducerea mult apreciată a inv. dir. Iancu Barbulescu.

În asistență am remarcat pe d-nii: Dr. Pompiliu Cioban Timișoara, deputat, Pincu primpretor în Periam, profes. Iuliu Toader Arad, care a pictat biserica spre mulțumirea generală, Aurel P. t. u. notar în loc și d-na Vasile Ivanovici căpitan Timișoara cu d-na, Dănilan Sebeșan inv. în Secușgiu cu d-na, inv. Savu Serdineantu Arad cu d-na, ieromonahul sârbesc Damaschin Rațov, Ștefan Sebeșan inv. în Felnac, M. hainu Gutu vameș și alții.

La priceasnă, părintele Aurel Sebeșan face un scurt raport despre situația parohiei, mulțumind lui Dumnezeu, că i-a dat să ajungă cu bine această zi învârnă și mulțumind Preasf. Sale pentru osteneala și bunavoința cu care a alergat în mijlocul poporului să sfințească locașul lui Dumnezeu. Accentuează că Pr. Sf. Sa a inaugurat o nouă epocă de regenerare a sufletelor creștinești către Domnul.

Urmează frumoasă predică a Pr. Sf. Sale de-o concepțiune înaltă pe înțelesul tuturoră despre rostul bisericii și darurile, ce se revarsă asupra omului prin slujbele dumnezeiești și sf. țaine. Lauda zelul preotului și jertfa poporului. Pr. Sf. Sa este călduros vaționat de asisterță.

La stăruitul serviciului divin se împart credincioșilor broșuri din biblioteca creștinului ortodox.

Urmează recepțiile la locuința părintelui Aurel Sebeșan. Se prezintă comitetul parohial român, comitetul parohial sârb și consiliul comunal.

La orele 2 p. m. s'a dat un banchet în sala de învățământ.

Seria toartelor a fost deschisă de Pr. Sf. Sa pentru M. S. Regele.

Protopopul Sava Tr. Seculin pentru Pr. Sf. Sa.

Primpretorele Pincu, în reprezentanța domnului prefect Dr. Antonie Bogdan jud. Timiș-Torontal, pentru Pr. Sf. Sa și pentru Felnacani.

Deputatul Dr. Pompiliu Cioban din Timișoara, în numele parlamentarilor români pentru popor și pentru conducătorul lor sufletesc.

Consilierul ref. M. hainu Păcățian pentru coriști și conducătorul lor.

Protopopul Dr. Ștefan Ciorolan din B. Comloș pentru poporul din Felnac.

Preotul local Aurel Sebeșan mulțumește Pr. Sf. Sale pentru sfințirea bisericii și Prefecturii județene pentru ajutorul dat.

Comerciantul Sava Vulpe pentru prof. pictor Iuliu Toader.

După masă la 5 ore, Pr. Sf. Sa cercetează biserica sârbească din loc. Îi așteaptă o mulțime mare de popor.

Pr. Sf. Sa ocupă locul în scaunul arhiereric; iar ieromonahul sârb. părintele Damaschin Rațov oficiază un scurt serviciu divin, după care părintele ieromonah, în numele bisericii și în numele păstoritorilor săi, cari au ținut să se prezente aici în număr atât de frumos, salută pe Pr. Sf. Sa în cuvinte alese și emoționate.

Pr. Sf. Sa mulțumește pentru frumoasa primire, ce i-ș'a făcut arătând, că pacea și bunînțelegere între oameni și popoare numai dragostea lui Hristos o poate aduce și statornic.

După aceea Pr. Sf. Sa însoțit de mai mulți intelectuali face vizite la notarul comunal, preotul și învățătorul sârbesc la inv. director al nostru, la fruntașul Gheorghe Popovici și la comerciantul Sava Vulpe.

Sf. rșindu se și vizitele. Pr. Sf. Sa, împreună cu suita sa se întorc la reședință cu trenul de 7 jum. ore seara.

† Trăian Grozavescu

Avem iarăși doliu național. Un fior de profundă durere a cuprins lumea românească, când pierde pe a. est mare artist, care a fost mândria neamului românesc și care de acum înainte, mergea spre culmile gloriei de săvârșire. Căci Trăian Grozavescu deși tânăr ania de 30 ani, avea reputația de cel mai mare tenorist al Europei.

Nimbul la care s'a ridicat pe scenele celor mai vestite teatre din Apus și rezultatele reputeate acolo, s'au resfânt asupra întregului nostru neam.

Pe Grozavescu, nu l deplange numai Românii ci toată lumea cultă. Dovedă artiștile de presă apărute în toată Europa, în cari se exprimă durerea și regretul unanim.

Din moartea tragică a lui Grozavescu, să scoată învățătură tineretul nostru de azi și mâine. Căci el sârmanul a fost victima unei mare greșeli. A fost răpus de gionțul ucigaș al unei femei necreștine, fără Dumnezeu și străină, de sufletul de simțirile nobile și de aspiratiile neamului nostru românesc.

A fost o femeie care în mod premeditat, a voit să sufoace în sufletul marelui artist român orice ambiție de înălțare și progres. Căci după cum sună cel ce au cunoscut viața mai deaproape a lui Grozavescu, soția sa, a fost pentru el, o tortură și un balastu, care i-a năvălit clipele când trebuiau să fie mai senne.

Soția ucigașe n'a iubit sufletul lui Grozavescu, ci numai purga artistului.

De ce nu s'a putut căsători Grozavescu cu o română care să-l fi adorat și care să cinstească și urmeli lui?

Fac aceasta întrebare, căci este o nenorocire, o fatalitate națională că, tinerii noștri de azi în marea lor majoritate, leagă căsătorii cu femei străine. Și cu

deosebire lucrul acesta ne pune pe gânduri, aci la frontiera patriei, urde iubirea de neam ar trebui să fie ca un zid. Căutați spre exemplu Aradul, și veți vedea cu multă dușere că la majoritatea intelectualilor noștri se vorbște în casă ungurește și copii sunt crescuți în duhul mamelor cari toate sunt unguroici sau ovrice.

Ceren deci tineretului nostru să fie santinela neamului și religiei noastre aici la frontieră și să facă căsătorii numai cu fete de neamul și religia noastră.

Osemintele lui Gruzăviciu au fost aduse acasă în Lugoj, locul de naștere al artistului și au fost așezate spre veșnică odihnă lângă tatăl său, fost ofițiar în Lugoj.

Un deplâng: fetița sa orfană de 4 ani, mamă sa văduvă și mai mulți frați.

In veci pomenirea lui.

Pestalozzi

— o sută de ani dela moartea lui. —

In zilele noastre se implinesc una sută de ani dela moartea celui mai vestit pedagog, ce l-a avut omenimea până azi. Toată lumea civilizată sărbătorește cu mare pompă această aniversare, căci Pestalozzi a fost genul omenimei, care a tras brazde noi și a croit căminii mai practice în educația universală. Principiile sale de educație, până azi n'au fost întrecute de nimeni. „Scopul educației zice Pestalozzi, este adăvărata umânire, de-a face un om complet”.

Și tot acesta este și scopul școlii noastre de azi.

Toate principiile ce, călăuze-curentele mai noi în educație le găsim formulate și aplicate și de Pestalozzi. Doar scutul pe care a călăuzit a fost mare deșeu în educație și fost: principiul intuiției, principiul practic, principiul activității, proprii și principiul educației naturale, cari și în zilele noastre formează curentul cel mai nou în pedagogia școlii actuale.

Vestitul pedagog Pestalozzi s'a născut în anul 1746 în Zürich. La vârsta de 5 ani a rămas orfan de tata și ca să poată ajuta familia și să o acopere de grije materiale a voit să se facă preot. A avut însă nește obstacole pe cari nu le-a putut învinge.

Și îndelungându-se cu citirea cărților „Emil” și „Contractul” de Rousseau, s'a decis să se facă educator.

Originalitatea, bogăția de gândire, și independența sa sănătoasă în principii pedagogice se vădese mai bine în opurile sale: „Leonard și Gertruda”, „Cum își învață Gertruda copiii” și „Cântecul Lebedei”. În cartea din urmă își termină expunerea definitivă a principiilor sale de educație.

Dar opera unui om de valoarea lui Pestalozzi este foarte greu să o readă într'un articol de gazetă. Aceasta operă trebuie studiată și trăită. Cine studiază cu iscusință operile lui Pestalozzi, și îi urmează principiile în educația familiei sale, sau educatorii în școală, vor vedea că omenii adânci ca Pestalozzi, se nasc numai la mari intervale de timp.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

In tranșee.

„Cerece este distins, cerece este înălțător și dumnezeesc, în alcătuirile vieții noastre. Iși cere dreptul de apărare”. (P. 6 din Călușura cunoașterii și Combaterii Sectelor, Sitta, Mănăst. Cernică, 1925 de cucernicul diacon Gheorghe Conș.).

Așezat de 8 luni în dieceză, încep a cunoaște și eu tranșeele înlotochiate, care trebuiau să existe încă de 50 ani sub raportul ivirii sectelor. Mă cuprinde mirarea că deși adversarii să nizuiesc a ocupa teren din agrul strămoșesc, totuși în multe locuri este încă neocupat. Încep a cunoaște mentalitatea confațiilor mele, camerezi de luptă vajnică. Abia acum cutoz a intra după un prealabil studiu psihologic în sufletele bune a frăților noștri bănățeni. Abia acum mi s'a zăresc din d'părtare, lucrări de lipsă, cari reclamă intrarea noastră a preșților și tuturor cătoro le zace la suflet soarta a acestui muncitor și isuț popor. În tranșee, spre a da lupta de conservare, astmănoitoare celei strămoșești.

Frății cucernicilor Este încă mult de lucru. Observ că armele noastre lipsesc, azi în multe locuri sunt învechite. Trebuie să le căștigăm, ori unde sunt vechi să le înlocuim cu cele mai noi. Trebuie să revisuim arsenalele sufletesti. Să înfrunțăm ori unde ne-a așezat soarta, bibliotecile. Dacă avem ale noastre proprii să le sporim cu opuri clasice. Fecăre protopresbiterat ar fi de dorit să și aibă biblioteca tractuală, carea fiind la îndemâna bibliofililor, le ar sta în ajutor.

Trebuie să ieșim la tranșee! Trebuie să ne înarmăm cu rafineria istețimei șerpilor și în prevalență cu blândeța porumbilor.

Trebuie cucerim confrății să căutăm în jur de noi! Să nu tolerăm casa aceea carea este a rugăciunilor, a evlavioaselor lernighi, să dănuiască derănată, părăsită parcă! Să ne nizuim a o înzestra cu odore și vestimente convenabile sevăiului nostru sfânt. Căci demnitatea slujbelor este și prin odorele estetice executate, ridicată.

Să ridicăm turnulețele noastre de pază ale etnicității și conservării obceilor noastre — casele culturale. Să punem în dese falange tinerii „Sfântului Gheorghe”, înarmându-i cu pavăza credinței, platoșa dreptății și coiful mândriei, — căci vremurile grele sunt!!!

Revocați-Vă în minte, dorul misiunii voastre cu carea de bună voie v'ați îmbrăcat, nimeni nu Vă spune dintre noi — că spre osândă, ci spre binecuvântare, precum și pomenire vrednică.

Ștergi-ți praful de preamvoanele Voastre, cari în multe locuri zace în strat gros, lăsați să răsuneglasul vostru cătră turma Voastră, asemenea păstorului îngrorjat de mersul și soarta ei.

Mergând învățați poporul cu vreme, fără vreme

din magazinul creierilor vostri sătorți cu învățăurile dragostei evanghelice și divinei dreptăți.

Aduceți-Vă aminte de vocațiunea cu care ne-am mândrit, atunci când am călcat prima sără în ve-tibalele necrotomare a institutelor noastre teologice.

Infinți și pentru mărirea lui Dumnezeu, pentru ploasa pomenire a celor iubți ai voștri trecuți pe plaiurile nemuririi, în onoarea binefă-ătorilor și ostenitorilor Vostri, acelea micițele fonduri din cari Hristos, sporindu-se talanți vostri — nevăzut să împărășească pe cei mai mici „frați ai lui”, pe cei retenți în perfecțiile vieții, flămânzi, bolnavi, văduve și orfan.

Concurși din sudoarea ostenelelor voastre la răspândirea cărțicelilor de propagandă, spre a trezi suflete lăncezite atăcate de indiferentismul sau apathia religioasă.

Vai câte nevoi are sufletul românesc frații mei iubți Părinți în aceste zile de prefaceri!

Purced-ți întâi cu r-facerea Voastră. Innodob-ți-Vă cu fiorile: credinței, dragostei, nădejdii și când aveți agnost un mănunchi de astfel de viorele bine-mrositoare faptele voastre pun-ți -Le înaintea Diului și în văzul poporului, care va ști să aprecieze munca voastră crâncenă — de multe ori neresolătită.

Nu vă retrageți din rândurile combatanți! Nici la îndemnul unei false comodități ori aversiuni personale. Lă-văda-ți-ura ponegririi îngâmfării!

La arme duhovnicești, cei de un n-am și lege. Biserica, tradiția, viitorul Ei ne cheamă. Primul în tranșee este P. S. nostru Pr. Episcop, ca unul carele a simțit și simte „că voinți srăine de binele nostru, caută să se furișe în sufletul românesc”.

Dreptul de apărare, în urma obraznicilor ingrediente este justificat și ne reclamă pe toți în mod imperativ.

Veniți să răsplătim cu drag, nopțile de priveghere și meditațiuni aprofundate a P. S. nostru Păr. Episcop!

Veniți să dovedim furilor și năimților că sămănători țarinei să pricep la cultivarea ei, veniți să ne așternem spre lucru întocit, ca să putem privi lanurile albe, înveselitoare a firei românești cât ne lartă horizonul diecezel noastre, veniți ca să putem secera în belșug! Nădejduți că ne va răsplăti Dnul că „e bun și mare”.

În tranșee deci, cari acum intrăți, azi cei cari sunteți cu căruntețe unse și împodobit cu bogată experiență, să netezim calea Diului, ca să poată El ieși și intra, spre a putea conduce turma Lui spre pășunile totdeauna verzi și hănitare.

Vină Doamne, ca să putem sfințiți și preanări numele Tău, în această Tără Mamă Română, udată cu sroiul lacrimilor și sângele sutelor de mil eroi, frați ai noștri.

Nadaș, 1927.

Preotul Octavian Olteanu (Albani).

INFORMAȚIUNI

Fondul milor. Cu ocaziunea înmormântării Danței Truțan soț a lui Dimitrie Cenadan, jinerile moartei: părintel Traian Petrovici din Tala protopopiatul I.lovei, ca rescumpărare de cuună d-pune 100 Lei pentru vr'un scop de caritate.

Care ar putea fi scoolul de caritate mai bun, ca augmen-tarea: „Fondul Milor”, înființat acum de preotul Traian Petrovici cu rescumpărarea cununei la mormantarea soacrei sale: D-nța Truțan fostă soț a lui Dimitrie Cenadan din Pecica; înmormântată în Bătania la 16 Februarie 1927.

Pe această cunună nu vor bate ploile, vânturile nici noroiul, de care au parte toate cununile agățate pe crucele sau mormântul mortului, nici să va încărcă de pravul bisericilor, unde se păstrează cele mai multe cununi — până ajung unde nu le e locul — înlocuite fiind de altele mai proaspete. Din venitul acestei cununi neperitoare, augmentat și de alți oameni cu minte și darnici, se va bucura vr'un orfan german de vr'o hăniță sau încătamint, zicând: „Dumnezeu se ierte pe mama Danța, și la multe nane să le deie bunul Dumnezeu așa jineri, cari ciostind soacra, știu face bine orfanilor săr-nani.”

Simeon Cornea
paroh.

Părintele I. Imbroane prof de religie în Timișoara a fost trimis de Episcopia noastră în Germania ca să studieze organizarea tineretului în țările apusene. Sf. Sa se va reîntoarce acasă în zilele acestea, ca să-și pună cunoștințele în serviciul eparhiei noastre.

Divorțul și căstoria în America. Puține snt țările, unde căstoria să fie mai mult practică și mai puțin considerată, ca aici. Nu exegerez spunând, că un sfert din ziarele cotidiene sunt ocupate de rubrica scandaloaasă ale ununilor legale, dar mai fugitive decât sub-irile Musstrei.

În 1915 numărul divorțurilor s'a urcat dela 175 000 la 1.181.000 de căstoria, adică la șase căstoria, un divorț.

Și vă vine să credeți? În Statul New York soții sunt cei mai pers-verenți. Cât despre New York, aceea anunțăm în limște 1.082 divorțuri la 1.122 căstoria. Adică sută la sută.

Nu e mirare căci în America sunt 500 secte. Dacă ar fi numai o religie divorțurile ar fi mai puține.

Banca „Victoria” La 17 Februarie a. c. se va ținea adunarea generală a institutului de credit și economit „Victoria” din Arad, una dintre cele mai mari și vechi bănci românești din Transilvania.

Această instituție financiară înființată cu 39 ani în urmă, cu scopul de a de-juga economicște masa mare a poporului român de politica detunătoare a străinilor și ca primul izvor de sprijin bănesc, să contribuie la îmbunătățirea și propășirea populației române din aceste ținuturi, astăzi întegistrăm cu bucurie, că această veche bancă și-a păstrat cu sfințenie idealul propus.

Bilanțul de pe anul trecut al Băncii „Victoria” este o dovadă reală despre activitatea sa și rolul important ce-l jacă în viața noastră economică, precum și o oglindă fidelă a dezvoltării ei progresive dela înființare și până acum.

Capitalul societății care la fondare era abia 100.000

florini, azi cu fondurile de rezervă s'a urcat aproape la 50 milioane Lei.

Pe truca să constatăm avântul mare pe care această bancă l'a luat în dezvoltarea sa, este de ajuns să facem o mică comparație între ramurile cele mai al principale de operațiuni din Bilanțul anului 1925 și acel de pe anul trecut și, spre orientare relevăm numai următoarele:

Activele pe anul 1925 au fost de Lei 244 milioane, iar la încheierea anului 1926 Mei 302 milioane.

Depunerile spre fructificare s'au mărit cu Lei 107 milioane, încă azi această solidă bancă, administrează cu tradiționala precauțiune un stoc de depuneri în suma de Lei 245 milioane.

Escontul și impozitul în Conturent a crescut față de anul trecut cu Lei 145 milioane, adică la Lei 360 milioane și este evident, că aceasta a contribuit în mare măsură la sprijinirea agriculturii și industriei române și în timpurile acestea grele, când țara noastră luptă cu mari greutate din lipsa creditului agricol, banca „Victoria” a pus la dispoziția agricultorilor și industriașilor români o sumă considerabilă, cu procente relativ, foarte favorabile.

Aviz

La Bibliotecă Diecezană se găsește spre vânzare o reverendă, potrivită pentru un preot de statură mai mică.

CONCURSE.

Pe baza ord. Ven. Cons. Epar. de sub Nr. 24-927 să scrie concurs pe parohia vacantă din Crocna cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială, constatătoare din 22 jug. catas parte arilor parte fanaș și un intravilan parohial gol.

2. Stolele legale.

3. Birul legal

4. Evenuala întregire dela stat, pentru care comuna biserică să nu răspunde.

Cuoar deo amdata nu este ci numai după eliberarea școlii confessionale destinate pentru această.

Se vor admite în caz de necesitate și reflectanți de de cl. II eventual și de-a III-a.

Reflectanții la acest post au să-și trimită petițiile însușite conform normelor în vigoare comitetului parohial pe calea Pr. O. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Buteni, j. d. Arad și să se prezinte vre-o Duminică ori săbătoare în sf. biserică din Crocna, spre a-și arăta dexteritatea în tipic, cântare respectve în oratorie.

Reflectanții sunt poștiți a se prezenta înainte de ași așterne concursul înaintea Of. protopresbiteral spre a dovedi, că sunt îndreptățiți să reflecteze la această parohie; iar întrucât vor fi din altă deeză sunt poștiți, înainte de așternerea concursului, a se prezenta la P. S. Sa. D. Episcop din Arad spre ai cere înalta încuviințare de a concura la acest post.

Comitetul parohial din Crocna.

În înțelegere cu protopopul Florian Roxin.

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei Labașinț (protopopiatul L. povei) devenită vacantă prin decedarea parohului Atanase Suciu, se publică concurs din nou în conformitate cu rezoluțiunea cons. No. 3345-1926. cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Un intravilan parohial pe care se va muta edificiu școlii vechi, construindu se în casă parohială.

2. Una sesiune parohială completă.

3. Stolele legale.

4. Birul preotesc legal și anume una spene (15 lire) grâu și una porumb ori alt soi de bucate de fiecare număr de casă.

5. Evenuala întregire dela stat.

Din venitul parohial jumătate — până la 26 Iunie 1927. — compete vălavrei preotese rămase după decedatul preot. în sensul § 26 din R. g. pentru parohii care va suportă toate sarcinile de impozite după acest beneficiu.

Alesul e obligat a suporta toate dările upă beneficiu său și a catehiza la școala primară din loc, și a predica în în toată Duminica și sărbătoarea.

Parohia e de cl. III-a recurenții vor dovedi asemenea calificatiune.

Reflectanții își vor înalta recursurile ajustate cu documentele reperate comitetului parohial ort. rom. din Labașinț, la oficiul protopopesco ort. rom. din L. pova și se vor prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Labașinț spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-ului 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă deeză au să posede permisiunea P. S. Sale D-ului Episcop diecezan de a putea recurge, Labașinț în sesiunea Comitetului parohial ortodox rom. ținută la 8 Aug. 1926.

Comitetul parohial

În înțelegere cu: Fabriciu Manuș protoiereu.

2-3

-□-

Conform rezol. Venerabilului Consiliu episcopal No. 2555/ 995 pentru îndeplinirea parohiei l. din B. ba-veche rămasă vacantă în urma decedării preotului Dumitr. e Blaga să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune parohială în extensiunea ei actuală de 40 jug. cadastrale.

2. O grădină extravilană.

3. Pentru bir parohial lei în numerar.

4. Stolele legale; și întregirea dela stat pentru care însă parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia este de cl. I. Dela recurență se cere calificatiunea a năsurat concluzului Sinodul episcopal No. 84,910.

Alesul preot este obligat ași plăti toate dările după beneficiu său, a predica și catehiza la școlile din comună, de locuință se va îngriji alesul preot. Reflectanții din alte dieceze numai cu învoirea P. S. Sale Domnului episcop diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopulul tractual îndreptățirea și calificatiunea reperatură pe lângă

observația strictă a dispozițiilor din § ul 33 din reg. pentru parohi, să pot înfățișa în sf biserică din Beba-veche, spre a cânta, oficiu, cuvântă, precum și a face cunoștință aligatorilor.

Rugărite de concurse ajustate cu documentele necesare adresate comit. par. din Beba-veche se vor înainta în termenul concursual protopopului ort. rom. din Comloșul Mare (jud. Torontal).

Dat din ședința comitetului par. ort. rom. din Beba-veche la 20 noembrie 1925.

Aurel Magiar, *Abog Gheorghe,*
președ. comit. par. not. comit. par.
în înțelegere cu: *Dr Ștefan Ciorolanu,* protopop.

—□—

1—1

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din S. nicolaiu-mic, protopopiatul Vinga se publică concurs cu de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”
Venitele sunt:

1 Sesiunea parohială cu un intravilan și 2 extravilane.

2 Birul legal 5 lei pentru fiecare număr de casă și 2 lei pentru fiecare jugher de pământ.

3 Stotele legale.

4 Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Parohia este de clasa primă. Dela recurenți se cere calificarea normată în concluzul nr. 84/19.0 al Adunării eparhiale.

Reflecții din alte dieceze numai cu învoirea P. Sf. Sile Părintelui Episcop pot concura.

Recursele ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din S. nicolaiu-mic, se vor înainta în termenul concursual Oficiului protopopesc din Vinga. Iar reflecții se vor prezenta, observând dispozițiile §. 33 din Regulamentul pentru parohi, în sf. Biserică din S. nicolaiu-mic pentru a cânta, respective a oficiu și cuvântă.

S. nicolaiu-mic, din ședința Consiliului parohial ținută la 10 Ianuarie 1927.

Consiliul parohial,

în înțelegere cu: *Sava Tr. Seculi* protopop.

1—3

Publicațiune de licitație.

Pentru zidirea din nou a sf. bisericii din fîlă Părul jid. Severin, în baza planului și devizului de spese aprob. de Ven. Consiliu eparh. al din Arad Nr. 404/926 se va ținea licitație minuendă Duminică în 13 Martie 1927 la ora 1 (13) p. m. în sf. biserică din Părul, pe lângă coșturi.

1. Prețul de exlamație este 186,02 Lei 16 bani

2. Conuna bisericăască dă cărămida de tipă petrușil pentru fundament, nisipul pentru tencuială și ferstrile cu jamari.

3. Licitanții vor depune 10% în bani gata ca vadiu care se va păstra la epitropia paroh. până după colaudare.

4. Licitanții nu vor putea pretinde nici un fel de spese, pentru participare la licitație. Va sta însă la dispoziție trăsura gratuită la gara Părul (linia Lugoj-lia), în ziua licitației la trenul de ameză de cătă Lugoj.

5. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da în rarea aceluia întreprinzător, în care va avea mai multă garanție, fără considerare la rezultatul licitației.

6. Licitația va fi verbală.

7. Devizul de spese, planul și celelalte condițiuni se pot vedea, ori la dorință se pot cere dela prețul Liviu Biro din Grunl. poșta Coșterul mare (Severin.) Părul, în 6 Februarie, 1927.

Consiliul parohial.

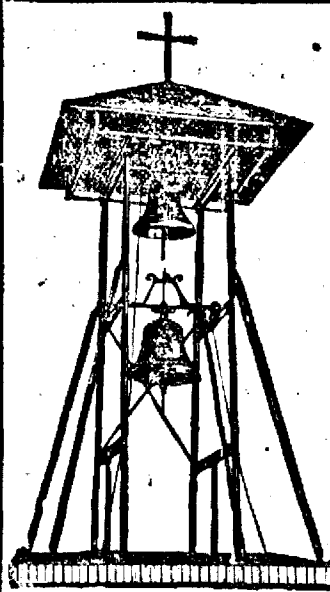
POȘTA ADMINISTRAȚIEI

Onoratele Epitropii parohiale sunt rugate să administreze prețul calendarelor primite în comisiune, precum și abonamentul la fîlă „Biserica și Școala”.

Direcțiunea Tipografiei diecezane Arad.

UZINELE METALURGICE TIMIȘOARA S. P. A.

STRADA ANDREI MUREȘANU No. 3

Clopoțe din metal curat. firmonie și acord perfect. Instal. cu cele mai moderne mașini. Prețurile absolut convenabile.

TELEFON No. 23-42.

Redactor responsabil: SIMION STANA.
Censurat: Prefectura Iașiului.